

Anonimizētā versija

Tulkojums

C-77/24 – 1

Lieta C 77/24 [Wunner]ⁱ

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu

Saņemšanas datums:

2024. gada 1. februāris

Iesniedzējtiesa:

Oberster Gerichtshof (Austrija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2024. gada 11. janvāris

Revīzijas sūdzības iesniedzēji:

NM

OU

Atbildētājs revīzijas tiesvedībā:

TE

Oberster Gerichtshof [Augstākā tiesa] [..] prasītāja TE, 1100 Vīne, [..] lietā pret atbildētājiem 1) NM, Malta, M-XBX 1120 *Ta'Xbiex*, [..] un 2) OU, Kipra, CY-2108 Nikozija [*Nicosia*], [..] par 18 547,67 EUR, pieskaitot procentus un izmaksas, pēc atbildētāju iesniegtās revīzijas sūdzības par *Oberlandesgericht Wien* [Apelācijas tiesas Vīnē] 2023. gada 4. septembra lēmumu, lietas nr. 15 R 96/23g-46, ar kuru tika daļēji atcelts *Landesgericht für Zivilrechtssachen Wien* [Vīnes Civillietu apgabaltiesas] 2023. gada 27. aprīļa lēmums, lietas nr. 11 Cg 61/22d-29,

P i e ņ ģ m a

lēmumu:

ⁱ Šis lietas nosaukums ir izdomāts. Tas neatbilst neviena lietas dalībnieka reālajam personvārdam vai nosaukumam.

I. Turpināt tiesvedību, kas tika pārtraukta ar 2023. gada 9. novembra lēmumu, lietas nr. 5 Ob 18 I/23p.

II. Saskaņā ar LESD 267. pantu uzdot Eiropas Savienības Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

1) Vai Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 864/2007 (2007. gada 11. jūlijs) par tiesību aktiem, kas piemērojami ārpuslīgumiskām saistībām, ("Roma II") 1. panta 2. punkta d) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas attiecas arī uz tiesībām uz kaitējuma atlīdzinājumu, kuras ir izvirzītas pret sabiedrības struktūru un kuras sabiedrības kreditors pamato ar kaitējuma atlīdzinājumu tādas neatļautas darbības dēļ, kas izdarīta, attiecīgajai struktūrai pārkāpjot aizsargājošas tiesību normas (piemēram, tiesību aktu par azartspēlēm noteikumus)?

2) Ja atbilde uz pirmo jautājumu ir noliedzoša:

Vai minētās regulas 4. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka vietu, kurā radies kaitējums, tādas prasības par kaitējuma atlīdzinājumu gadījumā, kura neatļautas darbības dēļ par azartspēlēs ciestiem zaudējumiem ir izvirzīta pret tādas sabiedrības struktūru, kas bez koncesijas piedāvā tiešsaistes azartspēles Austrijā, nosaka pēc:

a) vietas, no kuras spēlētājs veic pārskaitījumus no sava bankas konta uz šīs sabiedrības pārvaldīto spēlētāja kontu,

b) vietas, kur sabiedrība pārvalda spēlētāja kontu, kurā tiek reģistrētas spēlētāja iemaksas, laimesti, zaudējumi un prēmijas,

c) vietas, no kuras spēlētājs, izmantojot šo spēlētāja kontu, izdara spēļu likmes, kas galu galā noved pie zaudējumiem,

d) spēlētāja dzīvesvietas kā tāda viņa prasījuma atrašanās vietas, kuru viņš izvirza par viņa spēlētāja kontā esošā atlikuma izmaksu,

e) vietas, kurā atrodas viņa galvenie aktīvi?

III. [...] [tiesvedības apturēšana]

Pamatojums:

Par I:

- 1 Ar 2023. gada 9. novembra lēmumu lietu izskatošais senāts pārtrauca tiesvedību līdz brīdim, kad Eiropas Savienības Tiesa būs pieņēmusi nolēmumu par *Oberster Gerichtshof* 2023. gada 19. oktobrī Tiesā iesniegto lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu par 5 Ob 110/23i.

- 2 Prasītājs tiesvedībā, kas bija iepriekš minētā lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu pamatā, atsauca savu prasību, atsakoties no tiesību izvirzīšanas, ko lietu izskatītais senāts pieņēma zināšanai ar 2023. gada 23. novembra lēmumu, un lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu tika atsaukts. Tādējādi pārtrauktā tiesvedība bija jāturpina, lai noskaidrotu Savienības tiesību jautājumu šajā tiesvedībā.

Par II:

A. Fakti

- 3 *Titanium Brace Marketing Limited* (turpmāk tekstā – “*Limited*”) no savas juridiskās adreses atrašanās vietas Maltā piedāvāja tiešsaistes kazino pakalpojumu, izmantojot tīmekļvietni *www.drueckglueck.com*. Tās piedāvājums bija vērsts uz kopējo Eiropas tirgu. Tā ir Maltas tiesību aktiem – taču ne *Österreichisches Glücksspielgesetz* [Federālajam azartspēļu likumam; turpmāk tekstā – “*GSpG*”] – atbilstošas azartspēļu koncesijas īpašniece, kas šobrīd ir maksātnespējīga.
- 4 Prasītājs, kura dzīvesvieta ir pirmās instances tiesas jurisdikcijā, laikposmā no 2019. gada 14. novembra līdz 2020. gada 3. aprīlim spēlēja azartspēles, izmantojot *Limited* tīmekļvietni, un kopā iemaksāja prasības summu, negūstot nevienu laimestu. Šajā laikposmā atbildētāji bija *Limited* “direktori”.
- 5 Lai varētu spēlēt *Limited* tīmekļvietnē, prasītājam bija jāatver klienta konts Maltā. No sava Austrijas bankas konta viņš veica iemaksas uz kādā Maltas bankā atvērtu kontu, lai no tā papildinātu savu spēlētāja kontu (savu klienta kontu). Šīs iemaksas *Limited* iegrāmatoja kā atlikumu. Konts, kas prasītājam tika ierīkots Maltā, bija *Limited* [ierīkots] faktiskās naudas konts viņam kā spēlētājam un netika sasaistīts ar *Limited* sabiedrības aktīviem. Ja prasītājs nolēma piedalīties kādā azartspēlē, spēles likme tika atskaitīta no viņa spēlētāja konta. Laimesta gadījumā tā tāpat būtu iegrāmata spēlētāja kontā. Prasītājs spēlējot cieta kopējos zaudējumus 18 547,67 EUR apmērā.

B. Pušu nostāja un līdzšinējā tiesvedība

- 6 Prasītājs pieprasa zaudējumu atmaksu no abiem atbildētājiem. Tā kā *Limited* nav Austrijas tiesību aktiem atbilstīgas koncesijai, azartspēļu līgums esot spēkā neesošs. Savu prasījumu viņš pamatoja ar kaitējuma atlīdzību, jo līdz ar Austrijas azartspēļu monopola aizskārumu iestājas arī aizsardzības likumu pārkāpums. Atbildētāji kā *Limited* vadītāji esot bijuši atbildīgi par to, ka tā Austrijā piedāvāja nelegālas azartspēles. Viņi personiski un – kā līdzizdarītāji saskaņā ar *Allgemeines Bürgerliches Gesetzbuch* [Austrijas Civilkodeksa; turpmāk tekstā – “*ABGB*”] 1301. pantu – solidāri esot bijuši atbildīgi par *GSpG* paredzēto noteikumu par spēlētāju aizsardzību pārkāpumu. Pirmās instances tiesas jurisdikcija (tostarp) tika pamatota ar Regulas (ES) Nr. 1215/2012 7. panta 2. punktu.
- 7 Atbildētāji cēla iebildi par starptautiskās jurisdikcijas neesamību. Regulas (ES) Nr. 1215/2012 7. panta 2. punkts prasītājam neesot pieejams.

Atbildētājiem neesot bijis pilnvaras izlemt, vai *Limited* bija jāaiziet no jau izveidotā Austrijas tirgus. Viņi neesot pieņēmuši stratēģiskus lēmumus par uzņēmējdarbību; otrais atbildētājs esot bijis tikai starpnieks saziņai ar Maltas azartspēļu iestādi. Notikuma, kas rada kaitējumu, vieta un pārkāpuma seku vieta atrodoties Maltā. Atbildētājiem esot piemērojamas Maltas, nevis Austrijas materiālās tiesības, kuros neesot noteikta sabiedrības struktūru atbildība pret tās kreditoriem.

- 8 Pirmās instances tiesa noraidīja prasību, pamatojoties uz starptautiskās jurisdikcijas neesamību.
- 9 Apelācijas instances tiesa atcēla šo lēmumu, ciktāl prasītājs savas tiesības bija pamatojis ar kaitējuma atlīdzinājuma neatļautas darbības dēļ tiesisko pamatu, un uzdeva pirmās instances tiesai uzsākt tiesvedību, kurā tā vairs nedrīkstēja balstīties uz iepriekš izmantotā noraidīšanas pamata.
- 10 Ņemot vērā *Oberster Gerichtshof* nesen pieņemto nolēmumu 10 Obs 56/22 par līdzīgiem faktiem, neatļautas darbības izdarīšanas vietas jurisdikcijas priekšnosacījumi saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1215/2012 7. panta 2. punktu esot izpildīti. *GmbH* [atbilstoši Austrijas tiesību aktiem reģistrētas sabiedrības ar ierobežotu atbildību] vadītāji par savu prettiesisko rīcību principā esot atbildīgi tikai attiecībā pret sabiedrību, izņēmumi pastāvot tikai, ja pastāv attiecīgs tiesiskais regulējums, ja ir nodarīts tišs kaitējums kreditoriem, ja ir izdarīti noziedzīgi nodarījumi vai ja viņi ir vainojami kādas aizsargājošas tiesību normas pārkāpumā. Nolēmumā 6 Ob 168/19b *Oberster Gerichtshof* esot spriedusi, ka noteikumu par spēlētāju aizsardzību pārkāpums ir ne tikai pienākumu pārkāpums, kas sabiedrībai – uzskatot tās struktūras par tai piederīgām – uzliek ārēju pienākumu atlīdzināt kaitējumu, bet prasītājs [šāda pārkāpuma gadījumā] var izvirzīt savas tiesības attiecībā uz vadītājiem atbildētājiem arī personiski. Uz tā prasītājs balstoties arī izskatāmajā lietā. Pārkāpuma seku vieta esot Austrijā, jo Maltā iemaksātā spēles likme ir atkarīga no panākumiem vai neveiksmes spēlē un zaudējumus attiecīgi izlīdzina ar laimestiem. Tikai tas zaudējums, kāds ir izveidojies beigās, galu galā esot sākotnējais kaitējums, kas spēlētājam rodas tāpēc, ka viņa Austrijā esošajos mantiskajos līdzekļos nav atbilstošas summas. Arī [prasītāja] apgalvotais Austrijas publisko tiesību prevalējošo imperatīvo normu pārkāpums, kuru esot izdarījuši atbildētāji, nozīmējot, ka vieta, kurā radies kaitējums, esot Austrijā.
- 11 Apelācijas instances tiesa atzina revīzijas sūdzību par pieņemamu, jo neesot augstākās tiesas judikatūras jautājumā par Austrijas tiesu starptautisko jurisdikciju attiecībā uz līdzīgām prasībām pret azartspēļu sabiedrību vadītājiem.
- 12 Atbildētāju iesniegtās revīzijas sūdzības mērķis ir panākt [sprieduma] grozīšanu, atjaunojot pirmajā instancē veikto prasības noraidīšanu vai, pakārtoti, atceļot [spriedumu] un nododot lietu atpakaļ zemāko instanču tiesām.
- 13 Prasītājs lūdz noraidīt šo revīzijas sūdzību.

C. Atbilstošās tiesību normas

- 14 Regulas (ES) Nr. 1215/2012 7. pants ir formulēts šādi:

Personu, kuras domicils ir kādā dalībvalstī, var iesūdzēt citā dalībvalstī:

[..]

2) lietās, kas attiecas uz neatļautu darbību vai kvazideliktu, – tās vietas tiesās, kur iestājies vai var iestāties notikums, kas rada kaitējumu[.]

- 15 Atbilstoši Regulas “Roma II” 1. pantam:

1. punkts: “Gadījumos, kas ir saistīti ar tiesību normu kolīzijām, šo regulu piemēro ārpuslīgumiskām saistībām civillietās un komercietās. [..]”

2. punkts: “Šī regula neattiecas uz:

[..]

d) ārpuslīgumiskām saistībām, kas izriet no tiesību aktiem par uzņēmēj sabiedrībām un citām korporatīvām vai nekorporatīvām struktūrām, piemēram, no to izveides, reģistrējot vai kā citādi, no to tiesībspējas un rīcībspējas, no uzņēmēj sabiedrību un citu korporatīvu vai nekorporatīvu struktūru iekšējās organizācijas vai likvidācijas, no amatpersonu un dalībnieku personiskās atbildības par uzņēmēj sabiedrības vai struktūras saistībām un no revidentu personiskās atbildības pret uzņēmēj sabiedrību vai tās dalībniekiem grāmatvedības dokumentu obligātajās revīzijās[.] ”

- 16 Regulas “Roma II” 4. panta 1. punktā ir noteikts:

“Ja vien šajā regulā nav paredzēts kas cits, tiesību akti, kas piemērojami ārpuslīgumiskām saistībām, kuras izriet no neatļautas darbības, ir tās valsts tiesību akti, kurā radies kaitējums, neatkarīgi no tā, kurā valstī iestājies notikums, kas radījis kaitējumu, un neatkarīgi no tā, kurā valstī vai kurās valstīs radušās netiešas minētā notikuma sekas.”

- 17 ABGB 1301. pants ir formulēts šādi:

Vairākas personas var saukt pie atbildības par prettiesisku kaitējumu, ja tās – tieši vai netieši – kopā ir veicinājušas to ar pamudinājumiem, draudiem, pavēlēm, palīdzību, slēpšanu un tamlīdzīgu rīcību vai arī tikai nav pildījušas savu konkrēto pienākumu novērst kaitējumu.

- 18 ABGB 1311. pantā ir paredzēts:

“Vienkāršs negadījums notiek ar ikvienu, kura mantai vai personai tiek radītas sekas. Taču tas, kurš ir izraisījis negadījumu savas vainas dēļ, pārkāpj likumu,

kura mērķis ir novērst nejaušu kaitējumu; vai arī [...] ir atbildīgs par visu to kaitējumu, kas citādi nebūtu radies.”

GSpG 3. pants ir formulēts šādi:

“Tiesības rīkot azartspēles, ciktāl šajā federālajā likumā nav paredzēts citādi, ir federācijai (azartspēļu monopols).”

D. Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu pamatojums

- 19 1.1. Lai izvērtētu starptautiskās jurisdikcijas esamību, saskaņā ar Austrijas judikatūru izšķiroša nozīme ir prasības pieteikumā ietvertajām norādēm. Nepārprotama atsaukšanās uz judikatūru atbilstoši Regulai (ES) Nr. 1215/2012 nav nepieciešama. Prasītājam ir tikai jāizklāsta nepieciešamais faktiskais pamats. Attiecībā uz tā sauktajiem “divkārši nozīmīgiem” faktiem, proti, tādiem, kas ir gan starptautiskās jurisdikcijas, gan tiesību izvirzīšanas pamatojības pamatā, jāpietiek ar to, ka prasības argumentācija ir loģiska, lai tādējādi jurisdikcijas pārbaudi neapgrūtinātu ar plašāku pārbaudi pēc būtības. Tāpēc starptautiskās jurisdikcijas jautājums ir jāvērtē pēc tā, vai prasības pieteikumā ietvertās norādes ir loģiskas.
- 20 1.2. Atbilstoši jau pastāvošajai judikatūrai par Austrijas tiesību aktiem principā var pastāvēt sabiedrības struktūras ārējā atbildība, ja tās vainas dēļ ir pārkāpta kāda aizsargājoša tiesību norma atbilstīgi *ABGB* 1311. pantam, turklāt *GSpG* noteikumi par spēlētāju aizsardzību šajā ziņā jau ir kvalificēti kā aizsargājošas tiesību normas. Saskaņā ar atbildētāju apgalvoto Maltas tiesību aktos par kaitējuma atlīdzību līdzīga atbildība nav noteikta.
- 21 1.3. Tādējādi apgalvojums par tiesībām uz kaitējuma atlīdzību, kurs neatļautas darbības dēļ pastāv pret atbildētājiem un kuru pamatā ir neatļauta darbība vai kvazidelikts Regulas (ES) Nr. 1215/2012 7. panta 2. punkta izpratnē, nebūtu – pamatojoties uz Austrijas tiesību aktiem par kaitējuma atlīdzināšanu – neloģisks. Tomēr ir jāpārbauda vai prasītāja apgalvotā Austrijas materiālo tiesību piemērojamība ir loģiska. Šajā ziņā lietu izskatošais senāts uzskata, ka šajā gadījumā nepastāv “*acte claire*” un ka tāpēc ir nepieciešams vērsties Eiropas Savienības Tiesā ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu.
- 22 2. Eiropas Savienības Tiesa – ciktāl konstatējams – vēl nav iztīrījusi Regulas “Roma II” 1. panta 2. punkta d) apakšpunkta atkāpes noteikuma piemērojamību. No tās sprieduma lietā C-147/12, *ÖFAB*, (42. punkts) – attiecībā uz starptautiskajām civilprocesa tiesībām – katrā ziņā izriet, ka (tobrīd piemērojamās) Regulas Nr. 44/2001 5. panta 3. punktā esošais jēdziens “lietas, kas attiecas uz neatļautu darbību vai kvazideliktu” bija jāinterpretē tādējādi, ka tas ir piemērojams prasībām, kuras cēlis akciju sabiedrības kreditors par atbildības par šīs sabiedrības parādsaistībām piemērošanu, pirmkārt, pret tās valdes locekli un, otrkārt, sabiedrības akcionāru, ņemot vērā, ka tie ir ļāvuši minētajai sabiedrībai turpināt komercdarbību, lai gan sabiedrībai nebija pietiekama kapitāla un bija jāuzsāk tās likvidācija.

- 23 3. Nav valsts judikatūras par šā atkāpes noteikuma piemērojamību. Austrijas un Vācijas literatūrā ir atrodami šādi viedokļi:
- 24 3.1. *Wagner, Die neue Rom II-Verordnung, IPRax* 2008, 1, uzskata, ka, lai gan plaša 1. panta 2. punkta d) apakšpunkta interpretācija ietvertu arī dalībnieku un struktūru atbildību par nepareizu rīcību gan pret sabiedrību, gan ārējiem kreditoriem, tomēr no normatīvā un funkcionālā viedokļa saskaņā ar *Wagner* pārliecinošāki pamati liecina par to, ka sabiedrības dalībnieku ārējā atbildība pret sabiedrības kreditoriem katrā ziņā ir jāsasaista ar tiesību aktiem par neatļautu darbību.
- 25 3.2. Saskaņā ar *Lurger/Melcher, Handbuch Internationales Privatrecht*² (2021), 5./14. punkts un turpmākie punkti, rodas jautājums, vai atkāpe attiecībā uz sabiedrības dalībnieku un struktūru personisko atbildību par sabiedrības saistībām attiecas tikai uz korporatīvo atbildību (atbildības ierobežojumu) (t. i., atkarībā no sabiedrības formas, piemēram, atkāpi no ierobežotas atbildības kapitālsabiedrības dalībniekiem), vai arī tā ietver arī atbildību par cita veida nepareizu darbību pret sabiedrību un tās kreditoriem. Viņi norāda, ka Tiesas judikatūra (lieta C-147/12) – katrā ziņā starptautiskās jurisdikcijas jomā – pieņem, ka tiesības uz atkāpi no ierobežotas atbildības tiek kvalificētas atbilstoši tiesību aktiem par neatļautām darbībām.
- 26 3.3. Atbilstoši *Neumayr, KBB*⁷, Regulas “Roma II” 1. pants, 6. punkts, atkāpe neattiecas uz tiesībām uz kaitējuma atlīdzību, kuras neatļautas darbības dēļ ir izvirzītas pret sabiedrību dalībniekiem un to struktūru pārvaldniekiem.
- 27 3.4. Vācijā attiecībā uz atkāpes noteikumu tiek pārstāvēts uzskats, ka tiesības, kas sakņojas sabiedrību tiesību aktos, varētu kvalificēt kā ārpuslīgumiskas tiesības, it īpaši no neatļautām darbībām izrietošas tiesības, ja skarta ir sabiedrības dalībnieku un struktūru personiskā juridiskā atbildība par sabiedrības saistībām (*Junker, MüKomm*⁸, 1. pants, 36. punkts). *BGH* [Vācijas Federālā Augstākā tiesa] (II ZR 84/05, NJW 2007, 1529) risināja jautājumu par to, kādi tiesību akti būtu jāpiemēro personiskajai atbildībai, ja saskaņā ar Nīderlandes tiesību aktiem reģistrētas sabiedrības ar ierobežotu atbildību apzīmējumā nav iekļauts formāls papildinājums par atbildības ierobežojumu, un kvalificēja sabiedrības dalībnieka personisko atbildību nevis atbilstoši sabiedrību tiesību aktiem, bet gan saskaņā ar tiesību aktiem par neatļautām darbībām, jo sabiedrības apzīmējuma formālā papildinājuma izmantošana nav daļa no īpaši sabiedrību tiesībām raksturīgiem pienākumiem (skat. arī *Junker*, kā iepriekš, 38. punkts).
- 28 3.5. Arī *BGH*, pamatojoties uz tiesību aktiem par materiālajām tiesībām un neatļautām darbībām, izstrādātā atbildība par eksistences beigām [*Existenzvernichtungshaftung*] (*Bürgerliches Gesetzbuch* [Vācijas Civilkodeksa; turpmāk tekstā – “*BGB*”] 826. pants), kuras mērķis ir aizsargāt nenoteiktu skaitu kreditoru, kuriem sabiedrības dalībnieks ir nodarījis kaitējumu tādas darbības dēļ, kas ir pretēja vispārpieņemtiem morāles principiem, Vācijā galvenokārt tiek kvalificēta saskaņā ar tiesību aktiem par neatļautu darbību (skat. *Junker*, kā

iepriekš, 38. punkts un turpmākie punkti, ar tupamākām norādēm un arī atšķirīgiem viedokļiem).

- 29 3.6. Tiesas saistībā ar lietu C-147/12, *ÖFAB*, pārstāvētais uzskats, ka starptautiskajās civilprocesa tiesībās ārēju sabiedrības kreditoru tiesībām uz kaitējuma atlīdzību ir jābūt saistītām ar neatļautām darbībām, lietu izskatošā senāta skatījumā arī Regulas “Roma II” jomas ziņā varētu liecināt par to, ka minētās direktīvas 1. panta 2. punkta d) apakšpunkta atkāpes noteikums – neskatoties uz tā turpmāko formulējumu – ir jāinterpretē šauri, proti, ka tas neietver sabiedrības kreditoru tiesības uz kaitējumu neatļautu darbību dēļ.
- 30 4. Ja atkāpes noteikums šajā lietā nebūtu piemērojams, saskaņā Regulu “Roma II” primāri būtu jāņem vērā brīvā izvēle regulas 14. panta izpratnē, pēc tam – pēc 5.–9. pantā paredzētās īpašās norādes, visbeidzot – Regulas “Roma II” 4. panta pamatnoteikums (*Neumayr, KBB*⁷, pirms Regulas “Roma II” 1. panta, 3. punkts; 6 Ob 186/21b).
- 31 4.1. Netika izvirzīts apgalvojums par brīvās izvēles piemērojamību. Regulas “Roma II” 5.–9. pantā paredzētās īpašās norādes attiecas uz produktatbildību, negodīgu konkurenci, kaitējumu videi, intelektuālā īpašuma tiesību pārkāpumiem un kolektīvo rīcību; tās nav attiecināmas.
- 32 4.2. Tāpēc ir jāatsaucas uz Regulas “Roma II” 4. pantu. Minētā panta 2. punktā noregulētais gadījums, ka gan personai, ko uzskata par atbildīgu, gan personai, kam nodarīts kaitējums, laikā, kad kaitējums radies, pastāvīgā mītnesvieta ir vienā un tajā pašā valstī, saskaņā ar prasību izklāstītajiem apgalvojumiem izskatāmajā lietā nepastāv. Tādējādi noteicošs ir Regulas “Roma II” 4. panta 1. punkta pamatnoteikums.
- 33 4.3. Atbilstoši tam tiesību akti, kas piemērojami ārpuslīgumiskām saistībām, kuras izriet no neatļautas darbības, ir tās valsts tiesību akti, kurā radies kaitējums, neatkarīgi no tā, kurā valstī iestājies notikums, kas radījis kaitējumu, un neatkarīgi no tā, kurā valstī vai kurās valstīs radušās netiešas minētā notikuma sekas. Ar “kaitējumu” ir domāts sākotnējais kaitējums; [noteikums] atsaucas uz vietu, kur notikums, kas rada atbildību, ir tieši izraisījis kaitējumu tiešajam cietušajam (*Neumayr, KBB*⁷, Regulas “Roma II” 4. pants, 3. punkts, ar turpmākām norādēm).
- 34 4.4. Tikai mantiska kaitējuma gadījumā bez absolūto tiesību pārkāpuma, kā tas ir arī izskatāmajā lietā, saskaņā ar literatūru ir grūti noteikt pārkāpuma seku vietu “Roma II” 4. panta 1. punkta izpratnē (*Melcher, Reine Vermögensschäden im internationalen Zuständigkeits- und Privatrecht, VbR 2017, 126; Lurger/Melcher, Handbuch Internationales Privatrecht*², 5./37. punkts un turpmākie punkti, ar turpmākām norādēm, it īpaši 81. zemsvītras piezīme). Atbilstīgi Regulas “Roma II” 7. apsvērumā paredzētajai saskaņotībai ir jāņem vērā arī Regulas (ES) Nr. 1215/2012 7. panta 2. punktā paredzētajām jurisdikcijas tiesībām.

- 35 4.5. Lai noteiktu pārkāpuma seku vietu saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1215/2012 7. panta 2. punktu, ir jāņem vērā kaitējuma realizēšanās vieta (skat. Tiesas spriedumu, C-709/19, *Vereniging van Effectenbezitters*, 26. punkts un turpmākie punkti), turklāt īpaši jurisdikcijas tiesību normās noteikti piešķiršanas kritēriji jau no paša sākuma var liecināt par labu pārkāpuma seku vietas noteikšanai prasītāja domicila dalībvalstī, kas noved pie prasītāja domicila vietas tiesu jurisdikcijas (skat. Tiesas spriedumus, C-12/15, *Universal Music*, C-304/17, *Löber*, 34. punkts). Atbilstoši Eiropas Savienības Tiesas judikatūrai šādi kritēriji var būt, piemēram, pienākumu neizpilde attiecībā uz prospektu vai likumā noteikto informēšanas pienākumu neizpilde prasītāja domicila valstī (Tiesas spriedums, C-709/19, *Vereniging van Effectenbezitters*), vai ieguldījumiem un zaudējumiem raksturīgo kontu (bankas konts un finanšu instrumentu konts) uzturēšana bankās prasītāja domicila valstī (Tiesas spriedums, C-304/17, *Löber*). Attiecībā uz vietu, kur bankas kontā ir tieši realizēties tīrs mantisks kaitējums, spēkā ir, ka jurisdikcijas vietu Regulas (ES) Nr. 1215/2012 7. panta 2. punkta izpratnē var pamatot tikai tad, ja arī citi ar lietas faktiem saistīti konkrēti apstākļi pamato šādu jurisdikciju (skat. *Lurger/Melcher*, *Handbuch Internationales Privatrecht*², 5./37. punkts).
- 36 4.6. Nesen pieņemtajos nolēmumos par Regulas (ES) Nr. 1215/2012 7. panta 2. punktu azartspēļu lietās pret kādu Maltas sabiedrību *Oberster Gerichtshof* pieņēma, ka nav izšķirošas nozīmes tam, kur šī sabiedrība pārvalda spēlētāju kontus. Spēlētāja iemaksa vēl nenodara kaitējumu viņa mantai, jo viņam pret sabiedrību pastāv prasījums par tādu pašu summu, kuru viņš jebkurā laikā pēc pieprasījuma var likt izmaksāt viņam atpakaļ. Tikai aizliegtajās azartspēlēs iestājušies zaudējumi, kas pārsniedz laimestus, kaitē spēlētāja mantai, jo tādējādi viņa tiesības uz izmaksu tiek samazinātas par zaudējuma summu. Šajā ziņā apstāklis, ka kaitējuma atlīdzību pamatojošais pretiesiskums izriet no Austrijas azartspēļu tiesību pārkāpuma, proti, Austrijas publisko tiesību prevalējošo imperatīvo normu pārkāpuma, tika uzskatīts par tādu, kas norāda uz Austriju [tās jurisdikciju]. Arī nolēmumos 3 Ob 164/23y un 6 Ob 168/23h, kas abi attiecās uz prasībām par kaitējuma atlīdzību pret pašām azartspēļu sabiedrībām, tika pieņemts, ka kaitējumam izšķirošais pienākumu pārkāpums ir noticis Austrijā.
- 37 4.7. Ja attiecībā uz pārkāpuma seku vietu atbilstoši Regulas (ES) Nr. 1215/2012 7. panta 2. punktam pārstāvēto uzskatu – nepieciešamās starptautiskās jurisdikcijas tiesību un starptautisko privāttiesību saskaņotības nolūkā – piemēro arī vietai, kurā radies kaitējums, saskaņā ar Regulas “Roma II” 4. panta 1. punktu, kā prasītāja tāda prasījuma atrašanās vieta, kurš pastāv par spēlētāja konta atlikuma izmaksu, visticamāk, būtu jāpieņem viņa pastāvīgā mītnesvieta.
- 38 4.8. Šāda ievirze bija *Oberster Gerichtshof* nolēmumā 6 Ob 233/18k saistībā ar faktiem, saskaņā ar kuriem prasītājs, esot Austrijā, bija nodevis rīcībā savu mantu un veicis pārskaitījumu. Šajā lietā tika apstiprināta Austrijas materiālās tiesību piemērošana. 6. senāts tiesvedībā, kuru tas izskatīja pret Šveicē reģistrētu notāru, kurš sastādīja nepareizus revīzijas pārskatus par dārgmetālu krājumiem, neiebilda

pret to, ka atbilstoši Regulas “Roma II” 4. pantam izšķirošā pārkāpuma seku vieta attiecībā uz šīs situācijas specifiskajiem apstākļiem tika lokalizēta Austrijā.

- 39 4.9. Lietu izskatošais senāts uzskata, ka sākotnējā kaitējuma rašanās vietas noteikšanā, pirmkārt, ir noteicoši, kas šo kaitējumu veido, un, otrkārt, kur tas – attiecīgās mantas daļas pirmreizējā samazinājuma nozīmē – ir pirmo reizi radies. Šajā ziņā jāņem vērā vieta, no kuras prasītājs veic pārskaitījumus no sava bankas konta uz savu spēlētāja kontā – ja pieņem, ka prasītāja prasījums pret savu banku par bezskaidras naudas summu ir vērtīgāks nekā pret azartspēļu sabiedrību vērsts prasījums par spēlētāja kontā esošā aprēķinātā atlikuma izmaksu, tad tādējādi jau būtu radītas nelabvēlīgas izmaiņas mantiskajos līdzekļos. Tāpat būtu iespējams – saskaņā ar atbildētāju iebildumiem – galīgu mantisko līdzekļu samazinājuma iestāšanos pieņemt līdz ar zaudējuma rašanos spēlētāja kontā un – tā kā konts tiek turēts Maltā – vērtēt to kā Maltā radušos sākotnējo kaitējumu. Tomēr, tā kā šāds zaudējums ir atkarīgs no tā, vai prasītājs atkal spēlē (un zaudē), tikai šī (turpmākā), zaudējumus izraisošā spēle varētu tikt vērtēta kā sākotnējā zaudējuma izraisītāja un tādējādi par pamatu varētu ņemt šīs spēles vietu. Ja par sākotnējo kaitējumu uzskata tikai (galīgu) tiesību zaudēšanu attiecībā uz spēlētāja konta atlikuma izmaksu, rodas jautājums, kas ir šo tiesību atrašanās vieta – Malta, kur tiek pārvaldīts konts, prasītāja dzīvesvieta, viņa galvenās mantas atrašanās vieta vai cita vieta.
- 40 4.10. Ja sākotnējā kaitējuma rašanās vieta būtu Austrijā, lietu izskatošais senāts uzskata, ka – iepriekš minētās Eiropas Savienības Tiesas judikatūras par Regulas (ES) Nr. 1215/2012 7. panta 2. punktu izpratnē – arī attiecībā uz piemērojamo tiesību jautājumu būtu tomēr jāpieņem, ka situācijas specifiskie apstākļi liecina par to, ka piemērojami ir pārkāpuma seku vietas valsts materiālo tiesību akti. Acīmredzami ciešāka saistība ar citu valsti Regulas “Roma II” 4. panta 3. punkta izpratnē šajā gadījumā lietu izskatošā senāta uzskatā nav saskatāma.

Par III:

[..] [valsts procesuālās tiesības]

Oberster Gerichtshof
 Vīnē, 2024. gada 11. janvārī
 [..]